

VỀ XÂY DỰNG TỔ CHỨC CƠ SỞ ĐẢNG CỦA ĐẢNG BỘ HÀ NỘI TỪ NĂM 1996 ĐẾN 2004

TS TRẦN THỊ THU HẰNG*

Thủ đô Hà Nội có vị trí thuận lợi, hội tụ nhiều tiềm năng cho sự phát triển. Nghị quyết Bộ Chính trị (15-12-2000) về phương hướng, nhiệm vụ phát triển Thủ đô giai đoạn 2001-2010 nhấn mạnh Hà Nội “Là trái tim của cả nước, đầu não chính trị - hành chính quốc gia, trung tâm lớn về văn hoá, khoa học, giáo dục, kinh tế và giao dịch quốc tế”¹. Những chủ trương, định hướng lớn của Đảng trong công cuộc đổi mới về xây dựng tổ chức cơ sở Đảng (TCCSĐ) đã được Thành ủy Hà Nội quán triệt thực hiện một cách nghiêm túc, sáng tạo, phù hợp với điều kiện cụ thể của Hà Nội. Đảng bộ luôn nhận thức sâu sắc tầm quan trọng của TCCSĐ: là nền tảng của Đảng, là hạt nhân chính trị lãnh đạo mọi mặt ở cơ sở. Việc nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của TCCSĐ là nội dung cơ bản có tầm quan trọng đặc biệt của công tác xây dựng Đảng.

Thực hiện NQTƯ 3 (Khoá VII), Thành ủy Hà Nội có Chương trình số: 14 CT/TU ngày 7-9-1992 về thực hiện nhiệm vụ đổi mới và chỉnh

đốn TCCSĐ. Thành ủy xác định rõ vị trí, vai trò, nhiệm vụ của các TCCSĐ; Nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của đội ngũ đảng viên, cấp uỷ cơ sở; Nâng cao chất lượng sinh hoạt đảng, xây dựng các TCCSĐ; Sắp xếp lại các TCCSĐ; Tăng cường trách nhiệm của các cơ quan cấp trên đối với cơ sở; thực hiện đổi mới, chỉnh đốn TCCSĐ theo chuyên đề phù hợp với đặc điểm của từng loại hình cơ sở Đảng.

Đại hội XII Đảng bộ thành phố Hà Nội (5-1996) chỉ rõ: “Tiếp tục thực hiện các chuyên đề đổi mới và chỉnh đốn tổ chức đã đề ra. Cùng với việc quan tâm xây dựng tổ chức cơ sở đảng vững mạnh, cần tập trung giải quyết cơ sở yếu kém, mất đoàn kết kéo dài”⁴.

Quán triệt NQTƯ 6 (lần 2) Khoá VIII “Về một số vấn đề cơ bản và cấp bách trong công tác xây dựng Đảng”, tháng 4-1999, Đảng bộ thông qua *Chương trình hành động và kế hoạch thực hiện NQTƯ 6 (lần 2)*. Thành ủy xác định đây là cuộc vận động chính trị lớn, sâu rộng, tiến hành trong thời gian dài (từ 1999 đến 2001) và được chia làm 4 bước. Phương châm tiến hành phải đảm bảo đoàn kết, thấu tình, đạt lý, có hiệu quả,

* Trường Cao đẳng Nội vụ Hà Nội

nâng cao năng lực và sức chiến đấu của Đảng bộ, tạo niềm tin cho toàn xã hội đối với sự lãnh đạo của Đảng.

Đại hội XIII Đảng bộ Thành phố (12-2000) khẳng định: “Tăng cường công tác xây dựng tổ chức cơ sở Đảng và tổ chức Đảng cấp trên cơ sở, trọng tâm là củng cố nâng cao chất lượng hoạt động, vai trò lãnh đạo của chi bộ Đảng”⁵.

Thành ủy ban hành Chương trình số 06 - CT/TU về “Một số vấn đề xây dựng, chỉnh đốn Đảng giai đoạn 2001-2005”. Kế hoạch số 3 ngày 15-6-2001 về Tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 6 (lần 2) Khóa VIII nhằm nâng cao trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức Đảng, cán bộ, đảng viên thực hiện đẩy mạnh cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đánh giá đúng thực trạng, kết quả tồn tại sau 2 năm thực hiện cuộc vận động (1999-2001), tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy, tổ chức Đảng. Kế hoạch số 10 - KH/TU ngày 28-8-2001 về triển khai thực hiện Chương trình 06 về một số vấn đề xây dựng, chỉnh đốn Đảng giai đoạn 2001 – 2005.

Các chương trình, kế hoạch về xây dựng TCCSD được quán triệt, triển khai thực hiện sâu rộng trong toàn Đảng bộ. Thực hiện NQTU 4, 5 (Khóa IX), Thành ủy xây dựng Kế hoạch số 13 – KH/TU ngày 31-12-2001 “Tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 6 (lần 2) Khóa VIII, đẩy mạnh cuộc vận động xây dựng chỉnh đốn Đảng, ngăn chặn, đẩy lùi tệ tham nhũng, lãng phí”. Nhằm nâng cao nhận thức của tổ chức Đảng và đội ngũ cán bộ đảng viên trong toàn Đảng bộ về tầm quan trọng và cấp thiết của cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong giai đoạn đổi mới, Thành ủy đã xây

dựng và chỉ đạo nhiều đề án lớn, như: Đề án số 14 về đẩy mạnh công tác kiểm tra cán bộ, đảng viên có dấu hiệu vi phạm phẩm chất chính trị, đạo đức lối sống; Đề án 15 về chống tham nhũng, quan liêu; Đề án 16 về đổi mới nâng cao chất lượng chính trị cơ sở, xã, phường, thị trấn. Đảng bộ Hà Nội thường xuyên chăm lo công tác củng cố, kiện toàn TCCSD, trọng tâm là đẩy mạnh việc rà soát, bổ sung chức năng, nhiệm vụ, kiện toàn lại mô hình tổ chức và nâng cao chất lượng hoạt động của các cơ sở đảng, đặc biệt là mô hình tổ chức và hoạt động của chi bộ địa bàn thôn xóm (khối xã), tổ dân phố, khu dân cư (khối phường), trong các doanh nghiệp tư nhân, công ty cổ phần, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài... Cùng cố, kiện toàn TCCSD trên các mặt: vai trò lãnh đạo, về chấp hành kỷ luật Đảng, về thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ, về chế độ tự phê bình và phê bình, về lãnh đạo tổ chức thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở, về đổi mới phương pháp lãnh đạo của chi bộ. Từ đó đổi mới phương thức, nâng cao chất lượng hoạt động của một số loại hình TCCSD cho phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ mới.

Trong công cuộc đổi mới, chỉnh đốn Đảng, vai trò lãnh đạo của Đảng ngày được khẳng định, các TCCSD được xây dựng đã giúp cho các đơn vị thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị, đặc biệt là phát triển kinh tế và nâng cao đời sống. Từ thực tế công cuộc đổi mới, công tác xây dựng TCCSD trong sạch, vững mạnh đạt kết quả quan trọng. Số TCCSD đạt tiêu chuẩn trong sạch, vững mạnh tăng từ 34,3% (năm 1994) lên 65% (năm 1999). Một số TCCSD vững mạnh đã

giữ vững trong nhiều năm liên tục. Một số TCCSĐ đã vượt qua khó khăn, thử thách, phấn đấu vươn lên, tạo ra những mô hình mới, nhân tố mới. Số cơ sở đảng yếu kém giảm từ 6,3% (năm 1994) xuống còn 4% (năm 1999)⁶.

Thực hiện sự chỉ đạo sát sao của Thành ủy, công tác xây dựng, kiện toàn TCCSĐ được đẩy mạnh và đạt được kết quả bước đầu, năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của TCCSĐ ngày càng được nâng lên. Trong 5 năm 2000-2004, các cấp ủy Đảng đã quan tâm chỉ đạo, xác định rõ mục tiêu, nhiệm vụ và tích cực phấn đấu để trở thành TCCSĐ trong sạch, vững mạnh. Số TCCSĐ trong toàn Đảng bộ tăng từ 1.628 (cuối năm 2000) lên 1.700 (cuối năm 2004). Năm 2000, số TCCSĐ trong sạch, vững mạnh là 1.067 (đạt 66,11%), đến năm 2004 là 1.319 (đạt 79,12%). TCCSĐ yếu kém giảm từ 2,54% năm 2000 xuống còn 1,08% năm 2004⁷.

Đạt được những kết quả nói trên là do Đảng bộ đã vận dụng chủ trương của Trung ương một cách linh hoạt, sáng tạo, phù hợp điều kiện cụ thể của Thủ đô; tích cực đổi mới nội dung và phương thức lãnh đạo, chỉ đạo theo hướng tập trung, ráo riết, quyết liệt, hiệu quả. Nói đi đôi với làm, có trọng tâm, trọng điểm. Tạo sự thống nhất trong Đảng và sự đồng thuận trong nhân dân. Đảng bộ nhận thức sâu sắc vị trí, tầm quan trọng, vai trò hạt nhân của TCCSĐ, từ đó có chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo đúng đắn.

Mặc dù công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng của Đảng bộ đã có nhiều cố gắng, thu được một số kết quả, nhưng nhìn chung chưa đạt yêu cầu và còn bộc lộ những hạn chế, yếu kém.

- Không ít nơi năng lực lãnh đạo, tinh chiến đấu, vai trò hạt nhân lãnh đạo của một số TCCSĐ và đảng viên chưa ngang tầm với nhiệm vụ, vai trò lãnh đạo mờ nhạt, chất lượng sinh hoạt tự phê bình và phê bình yếu, kỷ cương kỷ luật chưa nghiêm, chưa thực hiện đúng nguyên tắc tập trung dân chủ,

- Việc đánh giá phân loại tổ chức Đảng, cán bộ, đảng viên phần nào chưa phản ánh đúng thực chất.

- Trước yêu cầu đòi hỏi của tình hình mới, vai trò của một số tổ chức Đảng, nhất là cấp chi bộ trong các doanh nghiệp còn yếu và lúng túng.

1. *Nghị quyết của Bộ Chính trị "về phương hướng, nhiệm vụ phát triển Thủ đô Hà Nội trong thời kỳ 2001-2010"*, Phòng lưu trữ Thành ủy Hà Nội

4. Thành ủy Hà Nội: *Văn kiện Đại hội Đảng bộ Thành phố Hà Nội lần thứ XII* (1996). Lưu hành nội bộ

2, 5. Thành ủy Hà Nội: *Văn kiện Đại hội Đảng bộ Thành phố Hà Nội lần thứ XIII* (2001). Lưu hành nội bộ

3. Thành ủy Hà Nội: *Văn kiện Đại hội Đảng bộ Thành phố Hà Nội lần thứ XIV* (2006), NXB Hà Nội

6. Thành ủy Hà Nội: *"Báo cáo sơ kết biểu dương tổ chức cơ sở Đảng trong sạch vững mạnh và đảng viên xuất sắc 5 năm (1995 - 1999)"*, ngày 1-8-2000

7. Thành ủy Hà Nội: Báo cáo số 123 - BC/TU ngày 6-6-2005 về *"Sơ kết, biểu dương, khen thưởng tổ chức cơ sở đảng trong sạch, vững mạnh tiêu biểu và đảng viên ưu tú có thành tích xuất sắc 5 năm (2000 - 2004)"*.